

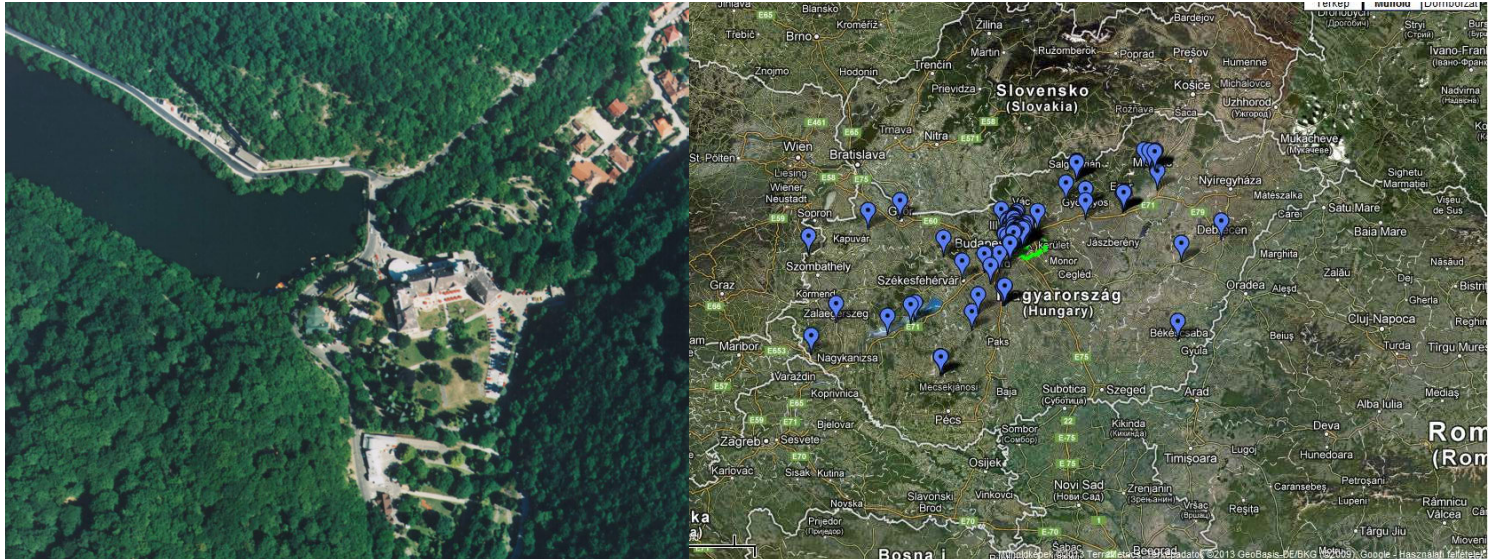
ÓVŐHELYEK

a kollektív védelem szabályainak megfelelően kialakított olyan létesítmény, amely a vonatkozó méretezési előírásoknak megfelelő határoló szerkezetei, berendezései, felszereltsége révén védelmet nyújt a különböző fegyverek, bizonyos ipari és természeti katasztrófák, terrorcselekmények hatásai ellen.

Magyarországi óvőhelyek történelme

1938 őszétől jelentős óvőhely építés kezdődött Budapesten a honvédelem légoltalmi programjának keretein belül. Ez a törekvés az egész ország területére ki lett terjesztve a II. Világháborút követően. Az óvőhelyek építési és fenntartási költségeit részben az állam részben a főváros illetve a vidéki előjáróságok vállalták magukra, részben pedig áthárították a gyárakra, a lakóházak tulajdonosaira. A magántulajdonosoknak az állam azonban jelentős kedvezményeket biztosított. Ezek a létesítmények elsősorban ellenséges légóltalmi támadások esetén voltak hivatottak megvédeni a lakosságot. A rendszerváltás után 1990-től elsősorban a globális szembenállás megszűnésének indokával az óvőhelyek igen sokat veszítettek fontosságukból, hiszen az atomtámadások és az ellenséges szőnyegbombázások veszélye úgymond megszűnt az ellenségkép eltűnésével.

Azonban az 1990-es évek második felében olyan jelenségek ütötték fel a fejüket világszerte, amelyek rávilágítottak arra, hogy a kollektív védelem szerepe még mindig fontos. A tömegpusztító fegyvereknek kiszélesedett a skálája, a vegyi, biológiai, radiológiai, esetleg nukleáris fegyverek mindenre elszánt szélsőséges terrorista csoportok kezébe kerülhetnek. Budapesten 3400 óvőhely áll rendelkezésre, amire hozzájönnek még a metró életvédelmi létesítményei. Így együttesen 600-700 ezer fő befogadására képesek. Ez Budapest lakosságának 40%. A fővárosban kialakított óvőhelyek 10-15 %-os hasznosított (raktár, iroda, kocsma). A tulajdonosi viszonyokat tekintve mintegy 40%-a önkormányzati és 60%-a magántulajdonú, melyek vagy a társasházi lakók ingatlanszerzése vagy a gazdasági társaságok tulajdonszerzése kapcsolatában kerültek magántulajdonba.

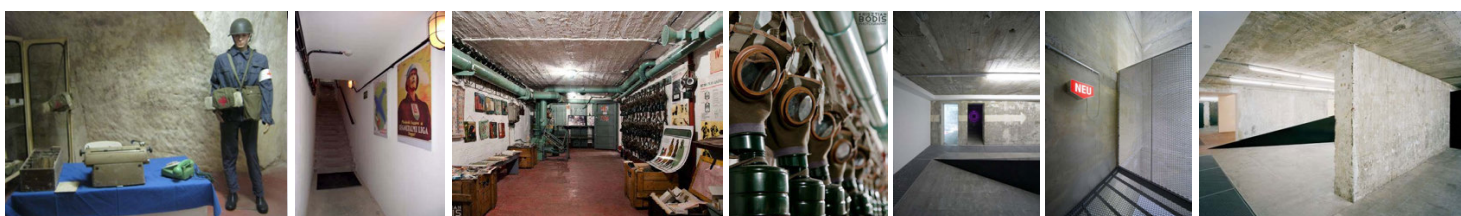

DEMILITARIZÁLT ÓVŐHELYEK HASZNOSÍTÁSA

/Hazai és nemzetközi példák/

MÚZEUM/KIÁLLÍTÁS

- Polgári védelmi múzeum (Budapest Bebek utca 1.)
- A HM Haditörténeti Intézet és Múzeum, valamint a Gödöllői Királyi Kastély közös kiállítása. (Horthy Miklós kormányzó számára építtetett bunker.)
- Szolnoki légóltalmi kiállítás
- BudapestScenes elnevezésű alternatív városnéző túrák (Csepel Művek légóckocka)
- Kortárs Művészeti Galéria WWII Bunker (Berlin) <http://trendland.com/contemporary-art-gallery-in-a-wwii-bunker/>

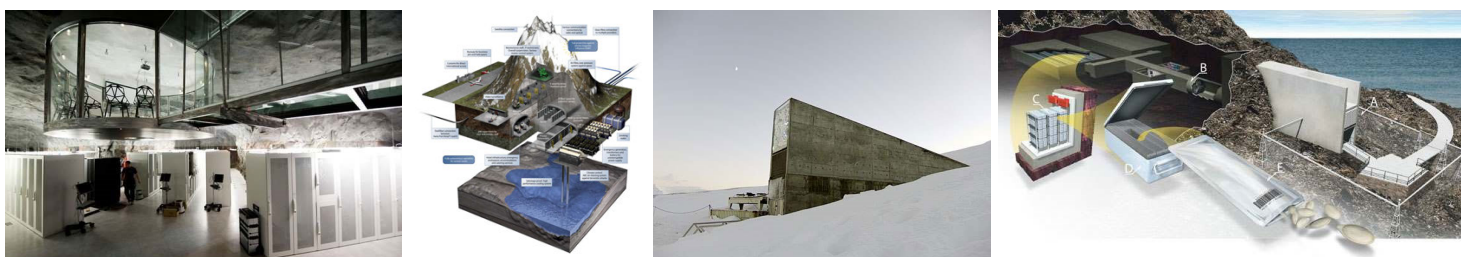
SZÁLLÁS/LAKÁS

- Null Stern Hotel (Svájc) A 2004-ben nyílt négycsillagos luxushotelt és konferencia központot egy katonai bunkerből alakították ki. <http://vilagutazo.blog.hu/2010/06/23/bunkerhoteltel>
http://izismile.com/2009/07/15/null_stern_hotel_20_photos.html
- Berlini Légóckockák Studio Apartmanok
- Cornwallban egy második világháborús bunkert alakítottak át nyaralóvá <http://4szoba.hu/cikk/interior/2109-atomjo-lakassa-alakitott-bunkerek>

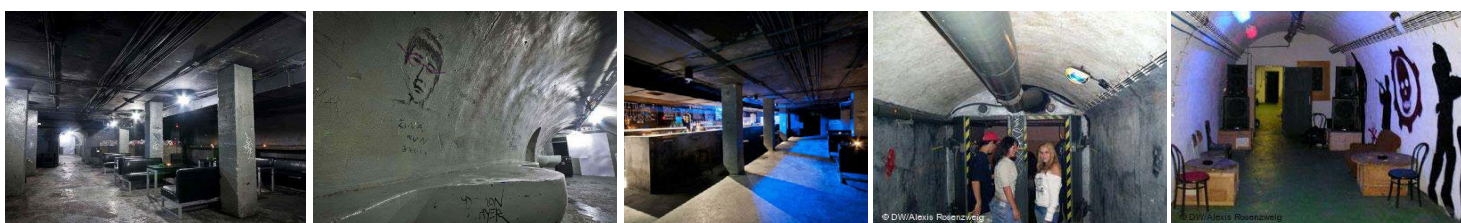
TÁROLÁS

- Svalbard - Domsday Global Seed Vault (génbank)
- Stockholm, Adatbank(Pionen White Mountain Data Center) <http://www.archdaily.com/9257/pionen-white-mountain-albert-france-lanord-architects/>
<http://www.crn.com.au/Gallery/329622.in-pictures-inside-an-underground-data-centre.aspx/4#pic>
- Digitális adatbank(Svájc) http://www.sg.hu/cikkek/78366/mount_10_a_svajci_fort_knox

SZÓRAKOZÓHELY

- Shanghai Bomb Shelter (Night Club) <http://1800recycling.com/2010/09/germany-repurposed-world-war-bunkers/>
- Prágai bunker club

EGYÉB

- Bortrekor
- Gombatermesztés
- Kutatóbázis (pl.: geotermikus energiák, geofizikai labor, klímahatás kutatás, nanotechnológia)
- Zenei stúdió, próbatermek
- Fényműzeum

HM ÁLTAL JAVASOLT HASZNOSÍTÁSI ÖTLETEK

Az állami célú hasznosítás főbb területei lehetnek:

- kritikus infrastruktúra egyes elemeinek védelme;
- informatikai, kommunikációs központok védelme;
- hírközlési rendszerek védelme;
- stratégiai fontos anyagi készletek tárolása;
  - ipari termékek, eszközök, különösen haditechnikai, hadfelszerelési és közlekedési eszközök;
  - hírközlési és informatikai eszközök;
  - egészségügyi és gyógyszeripari termékek, gyógyászati eszközök;
  - vízügyi és árvízvédelmi anyagok;
  - pénzeszközök;
  - mezőgazdasági és élelmiszer-ipari termékek.

- nemzeti kincs védelme;
- irat-és levéltárak kialakítása;
- speciális logisztikai központok kialakítása. (páratartalom, hőmérséklet, civil szférában és Honvédségnél)

Az gazdasági célú hasznosítás főbb területei lehetnek:

- energia elosztó hálózatok felületesi rendszereinek védelme; (folyamatirányító központ)
- pénzügyi szervezetek, bankok értéktárai, adatbankjai;
- informatikai és kommunikációs cégek szerverfarmjai
- virus bank;
- génbank.

/HADMÉRNÖK VI. évfolyam 1. szám - 2011. március/

